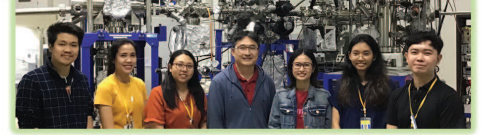

การพัฒนาแม่เหล็กถาวรขั้นสูงจากสารที่มีแมงกานีสเป็นองค์ประกอบหลัก

หัวหน้าโครงการ : รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สงส์ริฤทธิ์กุล¹
 นักวิจัยหลังปริญญาเอก : ดร.ธนัฐ สายโสภ^{1*} ดร.กิติคุณ เขียวสกุล¹
 นักศึกษาระดับปริญญาเอก : เสถียรพงศ์ งามสมฤทธิ์¹ จงรัก บ่อทัพย์¹
 นักศึกษาระดับปริญญาโท : มิสกวัน ศรีภักดี^{1#} Myat Su Tun², Hsu Thazin Myint² ณัฐชา คำบุญเกิด³ วรพรหม พัชรธัชกร³

¹สาขาวิชาฟิสิกส์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จ.นครราชสีมา

²ภาควิชาฟิสิกส์ University of Mandalay, Mandalay, Myanmar

³ภาควิชาฟิสิกส์และวัสดุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จ.เชียงใหม่

*ที่ทำงานปัจจุบัน - มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (นครราชสีมา)

#ที่ทำงานปัจจุบัน - สถาบันวิจัยแสงซินโครตรอน (องค์การมหาชน)

เป้าหมายของโครงการ

การสร้างองค์ความรู้ : สารแม่เหล็กที่ไม่มีธาตุหายากเป็นองค์ประกอบ โดยเน้นสารประกอบของแมงกานีส

การประยุกต์ใช้ : นำไปผลิตแม่เหล็กถาวรที่มีประสิทธิภาพสูง (ค่าผลผลิตพลังงานสูงสุดที่มีค่าสูง)

งบประมาณรวม : 2,633,000 บาท
ระยะเวลาโครงการ : ปี 2560 -2563

ประสิทธิผล

องค์ความรู้ : กระบวนการและเงื่อนไขการผลิตสารแม่เหล็ก MnBi และ ความเข้าใจเกี่ยวกับเสถียรภาพของสารแม่เหล็ก MnBi

ผลผลิต : นักวิจัยหลังปริญญาเอก 2 คน (ได้งานประจำแล้ว 1 คน), นักศึกษาระดับปริญญาเอก 2 คน (คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาปี 2564), นักศึกษาระดับปริญญาโท 5 คน (นศ.ไทย 3 คน สำเร็จการศึกษาแล้ว 1 คน นศ.พม่า/แลกเปลี่ยน 2 คน) บทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการที่อยู่ในฐานข้อมูลสากล ISI 6 ผลงาน [1-6] และบทความที่จะเสนอตีพิมพ์อีก 3 ผลงาน

ผลกระทบ : ศักยภาพในการวิจัยและพัฒนาขบวนการสังเคราะห์สารแม่เหล็ก MnBi และมีความเข้าใจถึงสาเหตุตลอดจนแนวทางที่จะเลี่ยงปัญหาความไม่เสถียรของสารแม่เหล็ก MnBi

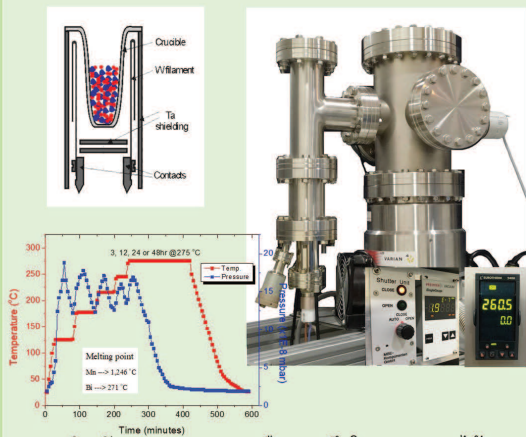
ความยั่งยืน : การต่อยอดงานวิจัยและพัฒนาแม่เหล็กถาวรวัสดุแม่เหล็กผสมมานโน โดยอาศัยสารแม่เหล็ก MnBi ที่สังเคราะห์ได้ ซึ่งมีค่าลบล้างแม่เหล็ก (coercivity) สูงถึง 7 kOe ซึ่งเป็นค่าสูงพอสำหรับการประยุกต์ใช้สารดังกล่าวในการผลิตแม่เหล็กถาวร

ความสอดคล้อง

การเพิ่มขึ้นของความต้องการใช้แม่เหล็กถาวรประสิทธิภาพสูง สำหรับ Green Energy & Green Environment เช่น ไดนาโมสำหรับผลิตกระแสไฟฟ้า มอเตอร์ในรถยนต์ไฮบริด/ไฟฟ้า ตลอดจนตู้เย็นและห้องเย็นแม่เหล็ก

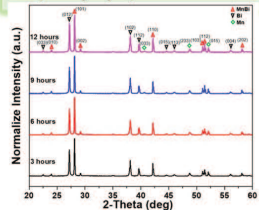
ผลการดำเนินงาน

ระบบเผาผนึกในสุญญากาศ

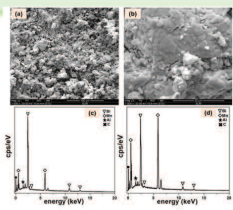

ระบบสำหรับการ sintering หรือเผาผนึกในสุญญากาศได้ถูกสร้างขึ้นเพื่อทำการเผาผนึกสาร Mn-Bi ภายใต้สภาวะที่สามารถควบคุมปริมาณออกซิเจน

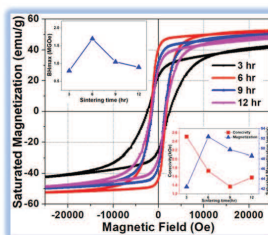
- ความดันสุญญากาศก่อนเผา : 2×10^{-8} mbar
- ความดันสุญญากาศขณะเผา : $< 5 \times 10^{-7}$ mbar
- ปริมาณสารสูงสุด : 10 cc
- อุณหภูมิสูงสุด : 550 °C

ผลจากการเลี้ยวเบนทำให้ทราบชนิดสารที่ได้จากการเผาผนึก

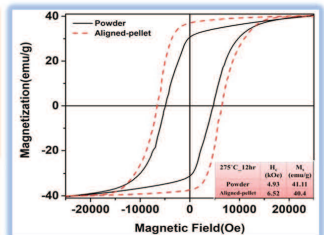
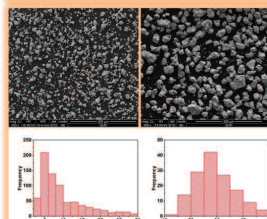

ผลการวิเคราะห์ชนิดธาตุที่สังเกตโดยกล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอนแบบส่องกราด แสดงให้เห็นว่ามีบิมิทัลลของเหล็ก

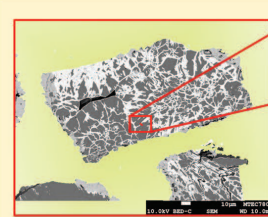

วงฮิสเทอรีซิส และค่าผลผลิตพลังงานสูงสุดของสารแม่เหล็ก MnBi ที่มีการเผาผนึกที่อุณหภูมิ 275 °C ด้วยเวลาที่ต่างกัน

ผงแม่เหล็ก MnBi ที่มีขนาดแตกต่างกันได้จากการเผาผนึกในสุญญากาศ ที่อุณหภูมิ 275 °C เป็นเวลา 12 ชั่วโมง

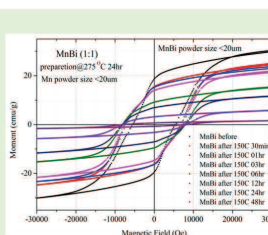
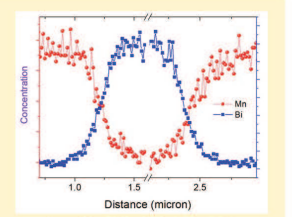

วงฮิสเทอรีซิส สารแม่เหล็ก MnBi ขนาดผงเล็กกว่า 20 ไมครอน และเผาผนึกที่อุณหภูมิ 275 °C เป็นเวลา 12 ชั่วโมง

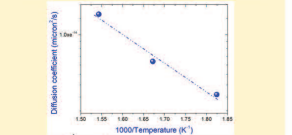

การวิเคราะห์องค์ประกอบโดยเทคนิค SEM/EDS

เม็ดผงสารแม่เหล็ก MnBi แสดงให้เห็นถึงการเกิดขึ้นสารแม่เหล็ก MnBi บริเวณรอยแตกของสารตั้งต้น Mn

ปัญหาการเสื่อมสภาพแม่เหล็กกำลังดำเนินการแก้ไข เบื้องต้นได้ทราบสาเหตุของการเสื่อมสภาพ และได้เงื่อนไขการทำให้ค่าลบล้างสนามมีค่าเพิ่มขึ้น ทีมวิจัยกำลังหาข้อสรุปว่าค่าดังกล่าวเพิ่มขึ้นได้เพราะอะไร

สามารถที่จะคำนวณหาอัตราของการเพิ่มความหนาของชั้นสารแม่เหล็ก MnBi ที่อุณหภูมิการเผาผนึกจากค่าสัมประสิทธิ์ของการแพร่ของอะตอมแมงกานีสในสาร MnBi

เอกสารอ้างอิง [1] K. Klaiphet et. al. 2018 J. Phys.: Conf. Ser. 1144, 012063. [2] M. Sripukdee et. al. 2018 J. Phys.: Conf. Ser. 1144, 012052. [3] J. Lomon et. al. 2018 J. Phys.: Conf. Ser. 1144, 012048. [4] J. Lomon et. al. 2020 Rad. Phys. Chem. 171, 108752. [5] K. Seawsakul et. al. 2020 Chiang Mai J. Sci. 47(4) (In Press). [6] T.H.M. Wint et. al. 2020 Catalysts (Accepted)

โปสเตอร์สรุปโครงการวิจัย 2560

การประชุมศูนย์ความเป็นเลิศด้านฟิสิกส์ ประจำปี 2563

ณ โรงแรม เดอะ สุโกศล กรุงเทพมหานคร วันที่ 28 สิงหาคม พ.ศ. 2563

http://thep-center.org